

Tolv projekt som bidrar till
att minska fattigdomen

Ökad tillväxt gör världen rikare

Omslagsfoto: Familjen Bunyulas i Bathurst, Sydafrika, satsar på ekologisk odling. Det ger dem bättre inkomster och möjligheter att utöka jordbruket.

TEXT: Lars Tallert (Glassen ger bättre inkomster än kokaodlingarna),
Magnus Rosshagen (Organisk odling ökar böndernas inkomster),
Sara Linblom (Små lån till stora drömmar),
Anna Lindholm, Annica Otter.
FOTO: Merwelene Van Der Merwe, Sara Linblom, prb, eyeQnet,
Vassil Anastasov (Glassen ger bättre inkomster än kokaodlingarna),
Magnus Rosshagen (Organisk odling ökar böndernas inkomster),
FORM/PRODUKTION: Hemma/Jupiter Reklam.
TRYCK: EDITA Sverige AB 32822. Sida3008sv.

Det är möjligt att halvera fattigdomen till 2015

Ingen väljer att bli fattig. När människor får möjligheter att förbättra sina liv, tar de chansen. Men i många länder saknas möjligheterna.

Bättre levnadsvillkor och tillväxt går hand i hand. För att öka tillväxten i de fattiga länderna krävs utbildning, vägar, telefoner, IT, banker, skattesystem och exportmöjligheter.

För enskilda människor handlar det om att kunna försörja sig. Att få ett jobb med en anständig lön. Att utveckla jordbruket eller starta ett företag och få det att växa. Att låna och spara pengar utan risk för att bli lurad. Att ha tillgång till juridisk hjälp när det behövs. Det handlar om trygghet och bättre möjligheter att leva ett självständigt liv.

För länderna handlar det om att bygga upp fungerande ekonomiska system som ger resurser till skola och hälso- och sjukvård. Som gör det möjligt att investera i infrastruktur och bättre villkor för handel med omvärlden.

Världens länder har, genom FN, som mål att halvera fattigdomen till 2015. Ökad tillväxt är en viktig del i det arbetet. Vi investerar dina pengar i förutsättningar som kan öka tillväxten i fattiga länder. Tillväxt som tar hänsyn till miljön och som fördelas rättvist.

Det gör världen rikare.

Glassen ger bättre inkomster än kokaodlingarna

Felipe och Mabel Vera Loza startade en glassfabrik och fick bönderna att börja odla passionsfrukt istället för kokablad. Det är precis vad den bolivianska ekonomin behöver – modern företagsamhet och lönsamma alternativ till den drogproduktion som kommer av kokaodlingarna.

På Altiplanon, högt över Bolivias huvudstad La Paz, bor 700 000 människor i en skriande misär. Men bakom de första intrycken av elände döljs en annan verklighet. En driftighet och påhittighet, en boliviansk Gnosjöanda som gjort Altiplanon till en av de snabbast växande ekonomiska regionerna i Bolivia.

En av många driftiga företagare är Felipe Vera Loza. För 15 år sen köpte han och hans fru Mabel en italiensk glassmaskin av märket Catabriga, som de ställde i familjens kök. Därifrån byggde de företaget Delizia, som nu är La Paz näst största tillverkare av yoghurt, glass och juice. Idag är anläggningen värd 40 miljoner kronor med en årlig omsätt-

ning på lika mycket. Och företaget fortsätter att växa.

– Det gäller att växa långsamt i takt med efterfrågan och hela tiden anpassa sig till marknaden, säger Felipe. Den bolivianska ekonomin är oberäknelig. Man måste vara beredd på snabba förändringar, men samtidigt ha ett långsiktigt perspektiv.

Inne i Deliziafabriken surrar och pyser de aluminiumglänsande maskinerna dygnet runt. Längst in mellan de vitkalkade väggarna glider ett löpande band med plastflaskor fyllda med en apelsinskalsfärgad juice.

– Nej, det är inte apelsin, det är juice från passionsfrukt, vår senaste produkt, förklarar Felipe. Idag odlar bönder passionsfrukt på 2 000 hektar som levereras till Delizia. Många

Felipe Vera Loza startade Delizia med sin fru Mabel.

Nu har sortimentet utökats med yoghurt och juice.

Nu odlar bönderna på Altiplanon i Bolivia frukt till glass, youghurt och juice. Tidigare odlade många av dem kokablad som användes till droger.

av dessa bönder odlade tidigare koka.

Svenskt stöd gör att företaget kan anpassa sin produktion till de hårda internationella miljökraven. På så vis får Delizia och andra bolivianska företag bättre konkurrenskraft. Det ger

långsiktiga förutsättningar för att minska fattigdomen. Samtidigt får ännu fler kokabönder möjligheten att gå över till att odla andra produkter och skapa en sund bas för den bolivianska ekonomin.

Passionsfruktjuice är den allra senaste produkten.

FAKTA

Sida stödjer näringslivet i Bolivia sedan 1992 genom en rad insatser. Vi samarbetar med näringslivets egna organisationer, som har bäst förutsättningar att identifiera behov och lösningar på sina problem. Sida bidrar med cirka 10 miljoner kr per år till näringslivsutvecklingen i Bolivia.

Sida arbetar också med näringslivsutveckling i bland annat Tanzania, Namibia, Zimbabwe, Zambia, Sydafrika, Uganda, Guinea-Bissau, Moçambique, Sri Lanka, Indien, Gaza/Västbanken, Vietnam, Costa Rica och Nicaragua.

Modern centralbank ger tryggare ekonomi

Hur kan en stark centralbank hjälpa fattiga människor? Jo, genom att skapa finansiell stabilitet och minimera risker, så att människor och företag vågar investera. Genom att skapa trygga system, så ingen behöver förlora sina pengar.

Sedan tre år pågår ett samarbete mellan vår svenska Riksbank och Sri Lankas Centralbank som handlar om penningpolitik och finansiell stabilitet. Riksbanken har de senaste 20 åren samlat erfarenheter från en process där Sverige har gått från ränteregleringar, kreditregleringar, valutaregleringar till en avreglerad finansiell marknad. Nu är Sri Lanka inne i samma stora och omvälvande förändring.

– Man kan säga att vi lär av Sveriges misstag, säger H N Thenuwara, Additional Director för Sri Lanka Centralbank. Vi har ett mycket bra utbyte av erfarenheter med svenska Riksbanken, och samar-

– Stabilitet och låg inflation gynnar de fattigaste, säger H N Thenuwara, Sri Lanka Centralbank.

betar med experter på samma nivåer som vi. Det underlättar arbetet.

Sri Lanka har nu förändrat sin penning- och valutapolitik och Centralbanken har blivit modernare och mer specialiserad.

– Nu satsar vi på att bli ännu mer internationella, mer professionella, mer fokuserade. Vår uppgift är att skapa ekonomisk stabilitet så att de som är mest utsatta inte ska drabbas hårdast vid en ekonomisk kris, säger H N Thenuwara.

Genom Centralbankens mikrofinansverksamhet får fattiga människor bättre möjligheter att spara och låna.

FAKTA

Samarbetet med Sri Lanka Centralbank pågår. Hittills har insatserna kostat 5 miljoner kronor. Nu har Sida, genom Sveriges Riksbank, gått in i samarbete med centralbankerna i Vietnam och Uganda.

Ekologiskt odlad bomull
från Uganda är eftertraktad
i många andra länder

Organisk odling ökar böndernas inkomster

På bara ett år kan småbrukare i Uganda och Tanzania miljöcertifiera sina odlingar och börja exportera till Sverige och andra länder. Det ökar inkomsterna ordentligt och ger trygga långsiktiga avtal.

Många av bönderna i de fattiga länderna odlar redan utan konstgödsel och bekämpningsmedel – de har helt enkelt inte råd att göra annorlunda. När nu efterfrågan på ekologiskt odlade produkter ökar i de rika länderna, anpassar många sina odlingar till omvärldens krav.

Hitills har omkring 34 000 bönder i Tanzania och Uganda fått assistans att certifiera sina odlingar genom EPOPA – Export Promotion of Organic Products from Africa. Det är ett Sida-stött program som arbetar med att förbättra villkoren för småbrukare genom att utveckla exporten av ekologiska produkter

som kaffe, kakao, ananas, vanilj, sesamfrön och nötter.

Med ekologisk odling får bönderna 25-50 procent mer betalt än för konventionella produkter. De får långsiktiga avtal som ger trygghet, en mer öppen prissättning och kontant betalt för sina produkter. I Ocheri i Uganda där man 1998 började odla sesamfrön hade inkomsterna efter tre år ökat med 71 procent per hushåll.

FAKTA

År 2002 var Sidas stöd till EPOPA 5,3 miljoner kronor. Sida stödjer landsbygdsutveckling i många andra länder, bland annat i Vietnam, Laos, Kambodja, Nicaragua, Zambia och Etiopien.

Tekniskt stöd och utbildning ger större kaffeskördar

Luis Blandón i byn Buena Vista i nordöstra Nicaragua har fått större kaffeskördar och bättre kvalitet på kaffet. Tekniskt stöd från ett jordbruksprojekt har gjort tillväxten möjlig.

Kaffebuskarna växer tätt på de branta bergssluttningarna som leder ner mot dalgången. En bit bort pågår ett vägbygge som inneburit en stor förändring för byns utveckling. En annan del i utvecklingen har varit stödet från jordbruksprojektet.

– Sedan samarbetet med FON-DEAGRO började har skördarna blivit större och kvaliteten på kaffet bättre, berättar Luis och visar stolt upp sina kaffebuskar.

FONDEAGRO hjälper bönder att utveckla sina jordbruk och variera grödorna. Förutom det tekniska stöd och de utbildningsträffar som anordnas av projektets agronomer, kan bönderna låna pengar från en fond och få hjälp att få ägarbevis för sin jord.

Mångfald och variation i jordbruket är viktigt för böndernas överlevnad. Flera av kaffebönderna i länet Jinotega där Buena Vista ligger, har drabbats hårt av kaffekrisen och de sjunkande priserna från uppköparna.

– Vi prioriterar små och medelstora bönder som har outnyttjad mark och kan expandera, berättar Elisabeth Rizo agronom hos FON-DEAGRO.

En annan viktig del av arbetet är att stärka kvinnornas roll och inflytande. På tomten intill huset ansvarar Luis fru Maria för grönsakslandet och hönsgården. Många kvinnor säljer sina produkter på marknaden och bidrar till familjens försörjning. Det ger dem en annan roll än den traditionella – som enbart ansvarig för hushållsarbetet – och ökar deras självständighet.

FAKTA

Sida stödjer FONDEAGRO med cirka 30 miljoner kronor varje år. I den första fasen räknar vi med att nå 4 600 familjer. Liknande projekt finns i bland annat Zambia.

– Vi får större skördar och godare kaffe nu, berättar Luis och Maria Blandón

Små lån till stora drömmar

Med en bra affärsidé och ett mikrolån förverkligade Merriam Malange sin dröm. Hon startade ett dagis i Mamelodi, en township utanför Pretoria i Sydafrika. Idag har dagiset plats för 72 barn upp till sex år.

– Det ger barnens föräldrar möjlighet att jobba på dagarna – eller söka jobb, säger Merriam.

Merriam Malange är 39 år gammal och ensamstående mor till fyra barn. Hon är en av många småföretagare som tagit mikrolån genom Marang, en mikrofinansinstitution. I Sydafrika har det länge varit svårt för småföretagare att låna pengar i de stora kommersiella bankerna. För många har mikrofinansinstitutionerna gett nya möjligheter att starta eget, eller utveckla ett redan existerande företag. Vid sidan om dagiset, Lesedi and Thusanang day care, driver Merriam också ett minilivs.

Marang har i år 17 000 kunder och 93 procent är kvinnor. Här lånar man pengar i grupp, och gruppen är ansvarig för återbetalningen. 98 procent av alla lån betalas tillbaka i tid.

– Det bästa resultatet får man om låntagarna väljer verksamhet efter intresse och inte bara för överlevnad. Det krävs både engagemang och uppfinningsrikedom, säger Mrs Yvonne Radinku, Marangs manager.

Att Merriam brinner för sitt dagis, är ingen tvekan. Nu har hon fått konkurrens av andra dagis som öppnat i området, men det ska nog

inte ställa till några problem.

– Jag profilerar mitt dagis som det bästa; jag erbjuder bra och näringsrik mat och undervisning för de äldre. För att bättre marknadsföra dagiset, och dra in mer pengar, ska jag ha en insamlingsdag där jag ska bjuda in barnens föräldrar och andra i området. Jag ska sälja mat och dryck, och jag har hyrt en hoppelborg för barnen att leka i. Intäkterna går förstås till dagiset. Men mitt hopp är att föräldrarna framförallt ska bli mer involverade, berättar hon.

FAKTA

Mikrofinansiering ger fattiga människor tillgång till finansiella tjänster. Mer än 20 års erfarenhet runtom i världen visar att fattiga människor är pålitliga låntagare som investerar klokt och gärna sparar om det ges möjlighet. Under 1980-talet var Sida en av de största bidragsgivarna till Grameen Bank i Bangladesh. Nu är den mikrobanken en av världens största med över 2 miljoner kunder. Sida arbetar idag med stöd till mikrofinans i bland annat Bolivia, Zimbabwe, Tanzania, Nicaragua och Moçambique. Storleken på mikrolånen varierar mycket mellan olika regioner och ändamål. Ett lån till en liten affärsverksamhet i Asien kan handla om ett par hundra kronor, medan ett lån till att förbättra bostaden på Balkan kan handla om 1000-tals kronor.

– För åtta år sedan startade jag dagiset och nu marknadsför jag det som det bästa i området, berättar Merriam Malange.

mina bröder, utöka sortimentet, och skaffa en riktig företagslokal med bättre maskiner. Jag vill inte fortsätta jobba helt ensam, det är för slitigt att göra allt själv, säger Saman. Om tio år hoppas jag att vi är ännu fler och exporterar över hela världen.

För att få kunskap och idéer om hur företaget skulle kunna utvecklas gick Saman en kurs som ingår i programmet "Start and Improve Your Business", SIYB. Det härstammar från "Se om ditt företag" som startade i Sverige på 70-talet. Sida har stöttat programmet i många länder i över 20 år, och samarbetar med International Labour Organization som tillsammans med andra partners genomför utbildningarna.

Syftet är att minska fattigdomen genom ökad ekonomisk tillväxt. Programmet vänder sig till människor som vill starta ett helt nytt företag, eller utveckla ett redan existerande

mindre företag. I Sri Lanka har man hittills nått omkring 2 000 entreprenörer. Målet är att nå 7 000 entreprenörer som i sin tur kan bidra till många nya jobb.

– Vi utbildar nya handledare kontinuerligt. På så vis bygger vi upp en lokal resursbas av konsulter och organisationer vilket gör att utbildningarna kan fortsätta även när projektet är över får vår del, berättar Andreas Klemmer, Chief Technical Advisor, International Labour Organization.

FAKTA

Under årens lopp har "Start and Improve Your Business", SIYB, genomförts i över 80 länder världen över. Sidas bidrag till insatsen i Sri Lanka är omkring 20 miljoner kronor under fyra år.

– Jag satsar på att få Sun's Mart att växa. Om 10 år hoppas jag att vi är 20 anställda, säger Saman Kumara.

Solcellsdrivna telefonkiosker underlättar handel

Mobiltelefoner och solcellsdrivna telefonkiosker underlättar handeln i Uganda. Genom satsningen har hundratusentals ugandier fått möjlighet att snabbt och enkelt göra affärer, söka jobb och prata med släkt och vänner utan att det tar dyrbar tid i anspråk.

Solcellerna gör att telefonerna kan installeras var som helst, även där det inte finns el.

På fyra år har Uganda gått från lägsta telefonstäthet per invånare i Afrika till högsta. Då fanns det 4 000 telefonanvändare, nu finns det 311 000. Dessutom har man byggt 1 800 mobila telefonkiosker som drivs med solceller där det saknas elektricitet.

Mobiltelefonin är ett teknikgenombrott som förändrar landsortsbefolkningens tillvaro i grunden. Tidigare fick man vandra i flera

dagar för att kontakta anhöriga, få sjukvårdstips eller söka jobb. Dyrbar arbetstid gick förlorad. Med telefonerna följer ett öppnare samhälle, där det är enklare att handla och samarbeta. Spannmålsodlare, till exempel, kan ringa till släktingar som bor nära marknaden för att kolla priserna, så att de inte blir lurade av uppköpare.

Det sydafrikanska mobiltelefonbolaget MTN sköter, på uppdrag av ugandiska staten, utbyggnaden. För att öka takten vände man sig till Sida för att söka garantier för ytterligare lån.

Sida ställde upp med en garanti som täckte de risker som de lokala institutionerna inte kunde bära. På så vis kunde nya pengar frigöras och investeras i MTN. Utbyggnadstakten har nu ökat och tiotusentals ugandier får tillgång till mobiltelefoni tidigare än beräknat.

FAKTA

Genom Sidas garantier har lokala investerare fått möjlighet att investera ytterligare cirka 50 miljoner kronor i utbyggnaden av telefonin i Uganda. Garantierna kostar inte Sverige något så länge investeringarna går med vinst.

Satsningar på telefoni är viktigt för att tillväxten ska öka i de fattiga länderna. Solcellsdrivna telefonkiosker som de i Uganda, finns i många andra länder. Den här bilden är tagen i en by utanför Umtata i Sydafrika.

När skatteintäkterna
ökar finns det utrymme
att satsa på bland annat
bättre sjukvård.

Rättvisa skatter minskar orättvisorna

I Sydafrika spelar en myndighet huvudrollen i arbetet för social rättvisa. Det är skattemyndigheten SARS, South African Revenue Service, som förra året bidrog till att skatteintäkterna ökade med 6 procent mer än planerat. Det ger mer pengar till reformer och investeringar som alla sydafrikaner har nytta av.

Sydafrikas ekonomi visar alltmer positiva resultat, efter flera år med stora budgetunderskott. En stor del av äran tillskrivs skattemyndigheten, SARS. Sedan 1998 får myndigheten stöd av Sida för att bli effektivare, öka serviceandan och minska korruptionen.

SARS har bidragit till att skatteintäkterna har ökat med 6 procent mer än planerat för budgetåret 2001/2002. De ökade intäkterna används bland annat till skattelättnader, ökning av pension och andra bidragsformer, infrastruktur och

resursförstärkning inom polisväsendet. Men det finns fortfarande gap kvar att fylla mellan faktiskt inbetalda skatter och potentiella skattebetalare. Det gäller också att hitta en balans mellan att beskatta företagen mer, och riskera att skrämma iväg dem från Sydafrika.

FAKTA

Mellan 1998 och 2005 kommer Sida att stödja utvecklingen av South African Revenue Service med cirka 40 miljoner kronor. Liknande projekt som handlar om att stärka och utveckla myndigheter och institutioner av olika slag, pågår i många länder i Afrika, Asien och Latinamerika.

Sex procent mer än planerat i skatteintäkter, ger mer pengar till reformer och investeringar som alla sydafrikaner har nytta av.

Stol med "grön stämpel" från Bolivia.

Världsmästare i miljömärkt skog

År 2002 blev bolivianska skogsägare världsmästare i uthålligt skogsbruk, utsedda av Världsnaturfonden, WWF. Över 1 miljoner hektar skogsmark har certifierats. Idag importeras trädgårdsmöbler, golv, inredningar med mera av trä med "grön stämpel" från Bolivia till den skandinaviska marknaden.

Om du besöker Spa Maskrosen i Sundsvall kliver du på golv av paquiao och sitter på bastulavar av cambará. De är två av de träslag som är på väg att bli Bolivias nya modernäring. Träslagen är FSC-märkta med "grön stämpel", vilket garanterar ett uthålligt, miljöriktigt skogsbruk.

Träindustrin i Bolivia har traditionellt varit inriktad på produktion av ett fåtal träslag, främst mahogny, ceder och teak. Skogen har betraktats som ett hinder för boskapsuppfödning som är en subventionerad näring. Sågverken är små och producerar oförädlade sågade trävaror. De kan inte konkurrera på världsmarknaden bland annat eftersom virket måste transporteras över 100 mil på lastbil innan det når exporthamn.

Nu vill Bolivia satsa på att vidareförädla sina trävaror, förbättra kvaliteten och utnyttja även andra träslag som idag är okända på marknaden. Skogs- och träindustrin har förutsättningar att bli en modernäring i Bolivia på samma sätt som i Sverige.

Idag exporteras trävaror för cirka 100 miljoner svenska kronor per år, men beloppet beräknas kunna tio-dubblas inom ganska kort tid. För detta krävs investeringar, reglering av skogsbruket och utbildning av

arbetskraft och företagsledare. De har bett om stöd från Sverige för detta och en insats för att utveckla yrkesutbildningen inom träsektorn har redan genomförts.

I samarbete med Linköpings Universitet genomförs en företagsledarutbildning. Svenska konsulter arbetar för närvarande med att effektivisera och modernisera den bolivianska Skogsstyrelsen. Andra viktiga inslag i det långsiktiga utvecklingssamarbetet är miljöarbete och satsningar på export.

Skogs- och träindustrin i Bolivia växer och ger nya jobb och inkomster, utan att skogarna skövlas.

FAKTA

Sida har stöttat utvecklingen av skogs- och träindustrin i Bolivia med cirka 40 miljoner kronor sedan 1996.

Skuldsanering ett steg mot ekonomisk tillväxt

Efter att ha drabbats av den ryska krisen 1998, lyckades Moldavien undvika total bankrutt genom att efterhand förhandla ned sin enorma utlandsskuld. Nu har Moldaviens ekonomin visat på tillväxt de senaste två åren.

Det tog tid för den internationella finansvärlden, med Internationella Valutafonden och Världsbanken i spetsen, att inse vidden av Moldaviens problem. Detta har bidragit till att landet blivit allt mer isolerat.

Sida har sedan 1999 stöttat Moldaviens finansministerium och centralbank på ett nytt sätt, genom att skicka en finansiell rådgivare som hjälper Moldavien i diskussionerna kring skulderna. Resultatet har blivit en minskning av utlandsskulden, och bättre villkor med längre betalningstid och lägre räntor för delar av skulden.

Skuldsanering och tillväxt förbättrar livet i Moldavien.

Landet lever med efterverkningarna av att ha varit den sovjetrepublik som var hårdast knuten till Sovjetunionen. Supermakten band Moldavien genom att köpa det lilla landets jordbruksprodukter till överpriser och sälja tillbaka kraftigt subventionerad gas och konstgödsel. När Sovjetunionen föll sönder vann Moldavien sin självständighet men förlorade sina gynnsamma ekonomiska villkor.

Under 1990-talet bedrev Moldavien snabba jordreformer och privatiseringar, men också samma budget- och penningpolitik som Ryssland. Vid valutakrisen 1998 föll den moldaviska valutan ännu mer än rubeln, vilket drabbade landet oerhört hårt. Värdet på ekonomin minskade med 70 procent. Utlandsskulden tog därför så mycket som hälften av skatteintäkterna, vilket drabbade skola, vård och omsorg.

Det var vid den här tidpunkten Sida startade projektet för att hjälpa Moldavien bygga upp en effektiv skuldförvaltning. Efter hand har arbetet alltmer fokuserats på skuldförhandlingar.

FAKTA

Sedan starten 1999 har Sida avsatt 12,1 miljoner kronor för insatserna i Moldavien.

Datoriserade fastighetsregister och välskötta lantmäterier skapar ordning i kaoset, när Ryssland går igenom den största jordreformen någonsin.

Egen härd är guld värd

När chokladtillverkaren Cadburys skulle etablera sig i Ryssland valde man den lilla staden Tjudovo i Novgorod. Det var kommunens välskötta fastighetsregister som var en av de avgörande faktorerna.

Den enorma privatisering som pågår i Ryssland, och andra delar av det tidigare Sovjetunionen, är den största i världen någonsin. Det beräknas att 75 miljoner nya fastigheter kommer att etableras.

För att jordreformen ska lyckas krävs moderna metoder för lantmäteri och fastighetsregistrering. Sedan 1991 har ett samarbete pågått mellan lantmätare i Sverige och Ryssland.

I nordvästra Ryssland har datoriserade fastighetsregister och vidareutbildning av lantmätare inneburit ett stort steg i utvecklingen. Nu sprids detta system över hela Ryssland. Den insamlade fastighetsinformationen ska göras mer lättillgänglig, dels för den enskilde markägaren men också för samhället i stort. Målet är att

skapa samordning och helhetssyn.

En av de viktigaste effekterna av moderniseringen är att det blir möjligt för banksystemet att, med fastigheter som säkerhet, ge lån som kan användas till investeringar. Köp och försäljning av jordbruksfastigheter blir lättare att genomföra, vilket är en förutsättning för en effektivare fördelning av den produktiva marken. Välskötta fastighetsregister har skapat en ordning och säkerhet som värderas högt av utländska investerare, som i sin tur kan erbjuda nya arbetstillfällen.

FAKTA

Sida har också givit stöd till utvecklingen av lantmäterier i bland annat Estland, Lettland, Litauen, Ukraina, Vitryssland, Moldavien, Georgien och Kosovo.

Tekniskt stöd och förhandlingskapacitet kan öka de fattiga ländernas handel med omvärlden.

Bättre handelsvillkor om man kan förhandla

Man måste känna till reglerna för att lyckas i en förhandling. Därför stöttar Sida WTO-fonden som ska öka kunskapen hos utvecklingsländerna om WTO:s regelverk. Det är en förutsättning för att över huvudtaget kunna skaffa sig gynnsamma handelsvillkor. Speciella insatser görs för de minst utvecklade länderna i världen.

De minst utvecklade länderna blir alltmer marginaliserade i världshandeln. Idag uppgår deras andel av världshandeln till enbart 0,4 procent och deras aktivitet och representation inom WTO är svag. I världens 48 fattigaste länder lever 570 miljoner människor, vilket motsvarar 12 procent av jordens befolkning. De behöver stöd för att på sikt öka sin andel av världshandeln.

Sida bidrog år 2002 med 128 miljoner kronor för att integrera utvecklingsländerna i världsekonomin. Stöd går bland annat till South Centre, en mellanstatlig organisation med säte i Genève. För att skapa bättre förutsättningar för fattiga länder satsar South Centre på bland annat seminarier och forskning. Sedan 2001 pågår ett projekt där målet är att stärka de minst utvecklade ländernas förhandlingskapacitet

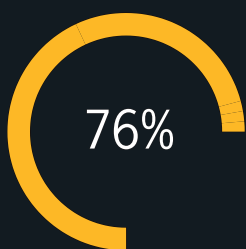
inom tjänstehandelssektorn (GATS-avtalet).

– Behovet av tekniskt stöd och förhandlingskapacitet är stort i fattiga länder. Tidigare i år har Sida till exempel fattat beslut om att stödja WTO:s fond för utvecklingsländer med 30 miljoner kronor på tre år, säger Rolf Carlman, chef för Sidas avdelning för infrastruktur och ekonomiskt samarbete.

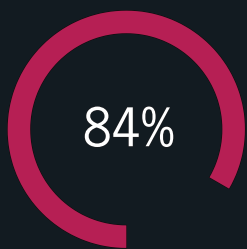
FAKTA

De minst utvecklade länderna är Bangladesh, Etiopien, Kongo, Myanmar, Tanzania, Sudan, Nepal, Afghanistan, Uganda, Mozambique, Jemen, Angola, Burkina Faso, Kambodja, Mali, Malawi, Niger, Senegal, Somalia, Zambia, Haiti, Burundi, Guinea, Rwanda, Chad, Benin, Laos, Sierra Leone, Togo, Centralafrikanska Republiken, Eritrea, Liberia, Mauretanien, Lesotho, Gambia, Guinea Bissau, Komoreerna, Bhutan, Djibuti, Ekvatorialguinea, Kap Verde, Solomon Island, Vanatu, Kiribati, Sao Tomé och Tuvalu.

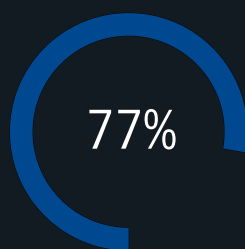
Allt fler länder samarbetar för att minska fattigdomen i världen

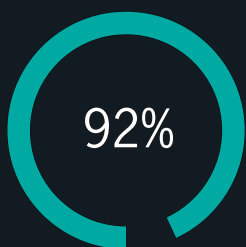
Allt fler människor lyckas ta sig ur djupaste fattigdom

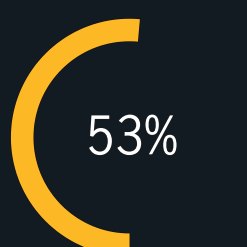
Allt fler barn får gå grundskolan

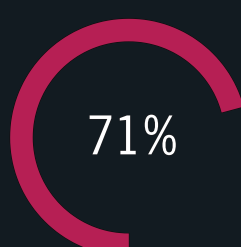
Allt fler flickor får chans att utbilda sig

Allt fler barn överlever längre än sina första fem år

Allt fler födselar övervakas av utbildad personal

Allt fler fattiga har tillgång till rent vatten

Världen har blivit en bättre plats att leva på

När tidningar och TV rapporterar om krig och terror, miljökatastrofer och svält, kan det vara svårt att tro att världen har blivit en bättre plats att leva på. Men så är det.

Medelinkomsten i många fattiga länder har ökat. Spädbarnsdödligheten har halverats och fler mödrar klarar förlossningen än tidigare. Åtta av tio barn får gå i skolan idag. Under 30 år har antalet demokratiskt valda regeringar i världen ökat från 27 till 70 procent.

Men det är fortfarande alldeles för stor skillnad mellan fattig och rik. Enskilda människor och hela länder måste få bättre förutsättningar att lösa sina problem och bli självständiga, inte bara idag utan långsiktigt och hållbart.

Vi satsar på ökad tillväxt i de fattiga länderna. Tillväxt som tar hänsyn till miljö och tillväxt som fördelas rättvist. Det gör världen rikare. Målet är att, tillsammans med alla länder i FN, halvera fattigdomen till 2015.

Vad kan du göra?

Du bidrar redan. Det är dina pengar, och alla andra svenska skattebetalares pengar, vi investerar i utvecklingssamarbete för att göra världen rikare. Vill du göra ännu mer? Ta kontakt med någon av de organisationer som vi samarbetar med. Du hittar dem på www.sida.se

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är möjligt. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se